

32444245304354

Cechy informacji medialnych

dr Magdalena Szpunar

www.magdalenaszpunar.com

Relacje i przedstawienia

- Relacje: opisują istniejącą rzeczywistość w postaci dziennikarskiej informacji, reportażu, filmu dokumentalnego, czy wywodu naukowego
- Przedstawienia: opisując rzeczywistość fikcyjną, która może naśladować świat realny, bądź kreować inny świat

32444245304354

Kino gatunków

- Western, kryminał, melodramat, komedia sytuacyjna, musical
- dualizm: konstrukcja fabularna opiera się na opozycjach, silnie zarysowanych antagonizmach np. szeryf-bandyta, gangster-policjant, mąż-żona, jednostka-instytucja,
- powtarzalność: takie same schematy akcji, sekwencje czynności,
- przewidywalność: stałość schematów narracyjnych, przewidywania akcji i finału,
- nostalgiczność

32444245304354

Gatunki a grupy odbiorców

- Gatunku męskie: kryminał, seriale policyjne,
- Gatunki kobiece: melodramat, opery mydlane,
- Gatunki dziecięce: bajki,
- Gatunki młodzieżowe: opowieści przygodowe,
- Gatunki rodzinne: quiz, teleturniej.

32444245304354

Typologia gatunków wg Bergera

- Konkursy: programy oparte na współzawodnictwie, z udziałem prawdziwych zawodników; są one (w założeniu) zarazem realistyczne i absorbujące emocjonalnie,
- Aktualności: głównie programy informacyjne i dokumentalne, z zasady obiektywne i nieemocjonalne,
- Nakłanianie: intencja nadawcy, by przekonać do czegoś odbiorcę, szczególnie w reklamie,
- Ekranizacja: niemal wszystkie filmy fabularne i inne gatunki.

32444245304354

Cechy przekazów informacyjnych

- aktualność: dotyczy bardzo niedawnych lub powtarzających się zdarzeń,
- niesystematyczność: obejmuje osobne zdarzenia, świat widziany przez taki pryzmat składa się z niepowiązanych ze sobą zdarzeń,
- efemeryczność: ma rację bytu tylko wówczas, gdy wydarzenia są w toku,
- niezwykłość i niespodziewanie,
- wartość informacyjna,
- ma orientować i zwracać uwagę, nie jest substytutem wiedzy,
- przewidywalność.

Typologia pozyskiwania informacji w dziennikarstwie

- Łowiectwo-zbieractwo: gromadzenie zdarzeń stanowiących potencjalne informacje,
- Uprawa: podtrzymywanie sprawdzonych metod zdobywania informacji i robienie dobrego użytku ze znanych źródeł,
- Dziennikarstwo śledcze
- Dziennikarstwo przedsiębiorcze

32444245304354

Najważniejsza jest persona

- Media interesują się zdarzeniami, w których występuje konkretna osoba,
- Abstrakcyjnym tematom nadaje się osobisty charakter, by stały się bardziej realne i ciekawe,
- Pożądane są osoby znane, szczególnie czołowi politycy, gwiazdy,
- Im bardziej sławna jest osoba, tym więcej poświęca się jej miejsca

Miejsce a selekcja informacji

- Im bliżej miasta, regionu, czy narodu do którego jest adresowany przekaz, tym większe prawdopodobieństwo, że zostanie on dostrzeżony,
- Bliskość miejsca może być pokonana przez charakter zdarzenia np. jego zasięg lub tragizm,
- Konwencja obiektywnej informacji wymaga podania miejsca zdarzenia – bez miejsca nie ma zdarzenia.

Sieć informacyjna Gaye Tuchman

- Narzędzie służące do „wychwytywania informacji”,
- Jego skuteczność zależy od wielkości oczek siatki i siły włókien,
- Cieńsze włókna sieci (na małe ryby) zapewniają niezależni dziennikarze,
- Reporterzy i ośrodki transmisyjne tworzą szerszą siatkę.

Czas a selekcja informacji

- Czas wpisany jest w definicję informacji bieżącej i ma ogromny wpływ na jej selekcję, decyduje o istotności i nowości przekazu,
- Informacje twarde: dotyczą bieżących wydarzeń,
- Informacje miękkie: tematy poboczne i weekendowe,
- Informacje „z ostatniej chwili”: bardzo świeże, natychmiastowe,
- *zaplanowane* → *niespodziewane*
→ *nieplanowane*

Typy wydarzeń wg H. Molotocha i M. Lester

- Wydarzenia rutynowe → relacjonowanie zwykłych zdarzeń politycznych,
- Wypadki → demonstracje i działania publiczne obcych,
- Skandale, przypadki → wydarzenia medialne i pseudowydarzenia kreowane przez same media

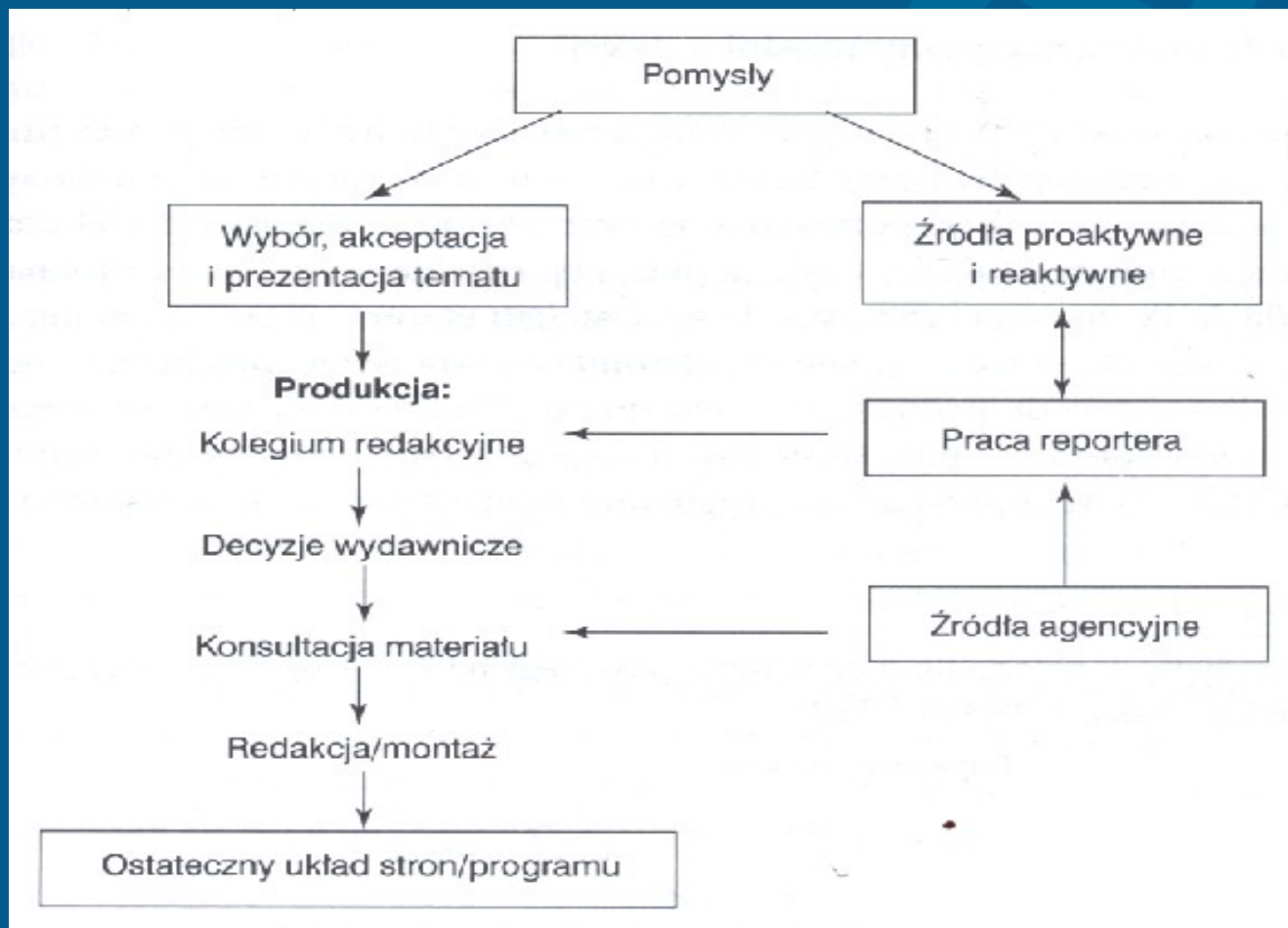
32444245304354

Wydarzenia kluczowe

- Zdarzenia, które stają się wielkimi wydarzeniami medialnymi, nie tylko z racji skali, zaskoczenia, dramatyzmu, ale ze względu na ogromny wydźwięk społeczny i wymiar symboliczny,
- np. katastrofa w Czarnobylu, śmierć księżnej Diany, śmierć papieża Jana Pawła II,
- Wywołują nieproporcjonalną do faktycznego nasilenia zdarzeń falę doniesień

Organizacja pracy nad przekazem

- Źródło: D. McQuail, *Teoria komunikowania masowego*, Warszawa, PWN, 2007, s. 327.

Język wiadomości prasowych wg W. Pisarka

- Dominacja wyrazów, wyrażeń i zwrotów pozbawionych elementów emocjonalnych,
- Nasycenie wypowiedzi wyrazami niezależnymi od autora np. nazwami geograficznymi, nazwami własnymi, nazwami stanowisk, zawodów itp.
- Duża liczba rzeczowników, wyrazów abstrakcyjnych, czasowników w czasie przeszłym, niemal wyłącznie w 3 osobie
- Brakiem zwrotów odautorskich, skierowanych bezpośrednio do czytelnika.

Język wiadomości radiowych i telewizyjnych

- Proste, krótkie zdania
- Przewaga słownictwa znanego, konkretnego, łatwo „wpadającego w ucho”, unikanie terminów trudnych i obcych, nadmiaru szczegółów,
- Jasna i logiczna konstrukcja zdań, wedle zasady: jedno zdanie – jedna idea
- Używanie czasu teraźniejszego
- Zaokrąglanie danych statystycznych i liczb.

32444245304354

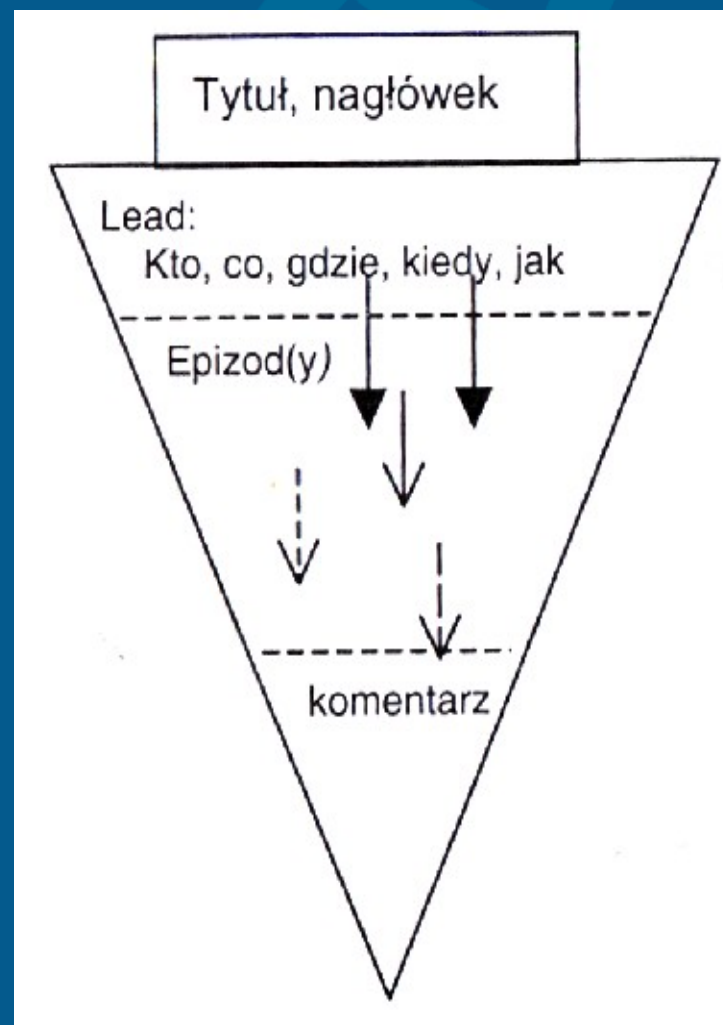
Struktura dyskursu dziennikarskiego - prasowego

- Korzysta z klasycznych konwencji narracyjnych: początek → środek → zakończenie
- Stosuje ją jednak w swoisty sposób – stosując zasadę tzw. odwróconej piramidy
- Wprowadzenie
  - nagłówek (tytuł)
  - lead
- Epizod(y)
  - zdarzenie
  - konsekwencje/reakcje
- Komentarz
  - oczekiwania
  - oceny

32444245304354

Na co pozwala struktura piramidy

- Przerwanie lektury tekstu w dowolnym momencie
- To co najważniejsze znajduje się na początku

Model konstrukcji relacji telewizyjnej

